

“S’ha de tenir molta barra per a carregar-me els neulers de la derrota”

Us va fer gràcia, el gag del programa *Polònia* sobre la davallada d’ERC?

—Fa anys que no veig aquest programa.

—Al gag hi apareixien els imitadors de Puigercós i Ridao amb el cos ple de nafres i, en un sofà, el vice-president del govern rient i mirant repetidament un vídeo de TV3 que anunciava la caiguda electoral d’ERC fins a la cinquena posició.

—Més que gràcia, fa pena. Sobretot sap greu per tots els esforços que la gent d’Esquerra ha posat en aquest projecte des de fa tants anys.

—La nit de les eleccions, el president del partit va assegurar que Esquerra havia fet una bona campanya. Costa de fer autocrítica, a ERC?

—A tothom li costa, de fer autocrítica. Ara, més que no pas rabejar-nos amb uns resultats que han estat molt dolents, importa el futur, que no serà fàcil si ERC no canvia moltes coses.

—La direcció del partit se sotmetrà a ratificació el 18 de desembre en un consell nacional. Previsiblement, no hi haurà cap canvi.

—No vull destinar ni un sol segon del meu temps a comentar obvietats que en qualsevol país democràtic s’haurien resolt la mateixa nit de les eleccions. Els dos últims anys, els actuals dirigents d’ERC, com a candidats, han fet perdre al partit més de mig milió de vots, 340.000 a Madrid, 200.000 a Catalunya, cinc diputats a Madrid i onze diputats i un senador a Catalunya, i queda fora de la mesa del Parlament. Hi insisteixo, en qualsevol país europeu democràtic s’hauria resolt la nit electoral d’una manera expeditiva.

—En aquest consell nacional també s’ha de decidir si vós i Ernest Benach manteniu un lloc en aquest òrgan o no, perquè ja no sereu càrrecs institucionals. Quines són les vostres intencions, en aquest sentit?

Josep-Lluís Carod-Rovira ha estat el número dos del govern presidit per José Montilla. Analitza el present i el futur d’ERC, i adverteix que cal un relleu al capdavant del partit per a recuperar un projecte polític més enllà de la paraula ‘independència’.

“Aquests dos darrers anys, els actuals dirigents d’ERC, com a candidats, han fet perdre al partit més de mig milió de vots”

—Fa molts mesos que no vaig als òrgans de direcció d’ERC, i el dia 18 tampoc no hi seré.

—ERC va tenir un *big bang* electoral espectacular a partir del 2003, però ara se situa per sota dels resultats d’Àngel Colom el 1992. A què ho atribueu?

—ERC i el PSC han fet un viatge al passat. Curiosament, són els dos partits que s’han desvinculat de l’obra de govern i han renegat de l’existència del primer govern d’esquerres després de 64 anys, i tenies la sensació d’allò de l’últim que apagué el llum. Es fa difícil

de pensar que algú vulgui votar partits que reneguen del seu govern. En el cas del PSC, en set anys va aconseguir d’aparèixer amb normalitat al sistema nacional de partits polítics, i així va ser fins després de la manifestació del 10 de juliol. Des d’aleshores, el PSC queda abduït i no fa una campanya ni d’esquerres ni catalanista, per bé hauria pogut vendre l’obra de govern, que és positiva. Fer campanya exclusivament per al votant del PSOE ha donat el resultat que ja s’ha vist.

—Què explica la davallada d’ERC?

—Han passat moltes coses alhora. ERC ha tingut els problemes de descrèdit de la política que té tot el sistema democràtic, hem patit la crisi, que castiga els partits de govern, la política cíclica d'alternança —al pas que anem, és difícil de saber qui tornarà després de CiU—, i ERC ha tingut també alguns dels problemes de les esquerres europees, que és la manca de discurs davant la quotidianitat. ERC no té discurs, tot el seu discurs l'ha centrat en una sola paraula, *independència*, confiant en els efectes taumatúrgics de la paraula. Però ara el primer problema nacional del país és la crisi. Se'm fa difícil d'establir quina confiança poden generar partits que són al govern però en reneuen, i que han tingut escissions que han produït fins i tot canvis en els diputats en una mateixa legislatura i han arraconat gent.

—L'aparició de dues noves ofertes independentistes també ha afectat els resultats de la vostra formació.

—És clar, ERC ha patit la generalització de l'independentisme fora d'una sigla. Hi ha independentistes a tot arreu. De tota manera, el principal error d'ERC ha estat enviar el missatge a la societat que allò que importava a ERC era què feien Solidaritat Catalana i Reagrupament, a diferència de l'etapa anterior, en què la prioritat era com fer-nos forat entre CiU i el PSC. És la diferència que hi ha entre fer un projecte per a la majoria de la societat i fer-lo per a una minoria ja conscienciada.

—Pocs mesos abans de les eleccions municipals, el líder d'ERC a Barcelona ha proposat de fer una llista independentista unitària a la capital catalana. Pot ser més un problema que no un avantatge, per a ERC?

—Cada candidat a cada municipi sabrà què és allò més adequat. Respecto molt aquesta decisió, però em fa por que, a partir d'ara, el Parlament sigui una competició diària per veure qui la diu més grossa entre ERC i Solidaritat.

—Què ha fet tan bé CiU per a guanyar de manera contundent?

—Ha tingut la capacitat de situar-se en la imprecisió *pujoliana* de sempre. El seu eslògan era clar: una Catalunya millor. Hi ha ningú que sigui contrari que Catalunya millori?

—No heu esmentat un argument per a explicar la davallada d'ERC, que en canvi, té molt de pes per a la direcció del partit, que considera que sou coresponsable de la patacada, com a membre del govern.

—S'ha de tenir molta barra perquè, sense haver tingut cap participació en la campanya electoral (perquè la direcció del partit em va dir que jo restava vots i no n'aportava —segurament no devien ser de ciències, els qui feien aquesta afirmació—), ara em vulguin carregar a mi els neulers de la derrota. No ho accepto de cap de les maneres.

—Us heu enyorat, de fer campanya electoral?

—Estic satisfet de no haver-hi participat, perquè he sentit vergonya per la banalització i l'absència d'idees dels partits, i crec que la política catalana no havia arribat mai a un nivell tan pobre. La política pot acabar essent un espai per als *freaks* i els il·luminats, per a gent que no troba feina a l'empresa privada i per a gent rica que s'ho prengui com un entreteniment o un instrument d'influència.

—Quina responsabilitat hi teniu, com a càrrec d'ERC al govern?

—Jo accepto la meua responsabilitat en aquelles coses que des del govern no han funcionat o no han sortit prou bé. Ho accepto, malgrat que no és gens fàcil ser al govern representant un partit l'aparell del qual està en contra teu. Però, malgrat tot, penso que el govern suma molt més que no pas les crítiques negatives que se'n puguin fer. I es veia venir que, fossin quins fossin els resultats, tothom sabia que la culpa seria meva... Quan una empresa canvia de direcció, d'estratègia comercial, de producte i de mercat al qual s'adreça, se suposa que ho fa per millorar, oi? Amb ERC, van fer els canvis pensant que, si tot anava bé, perdrien la meitat dels diputats? Bé, doncs és innovador, però m'abstinc de qualificar el gènere. ERC té un problema, i és que un projecte polític no és només una paraula, i alguna cosa deu passar quan la gent està encantada de la vida de tornar a l'oposició.

—A parer vostre, cap a on ha de caminar Esquerra ara?

—Cap a una ERC que desbordi els límits estrictes dels votants de tota la vida per a guanyar-ne de nous.

JORDI PLAY/ARXIU

“ERC ha de triar entre la marginalitat i el govern. I punt. No hi ha terme mitjà”

—Abans parlàveu de canvis profunds a ERC, però hi ha relleu possible que no sigui continuista?

—Fa molts anys que Esquerra ha dedicat el bo i pitjor de les energies a la conspiració interna en comptes de preocupar-se per la societat. Hi ha qui ha confós tenir el lideratge orgànic al partit amb tenir el lideratge ideològic i polític a la societat, i no té res a veure l'una cosa amb l'altra. El meu problema, quan estava al capdavant d'ERC, és que mai no vaig tenir el lideratge orgànic, però jo intentava influir ideològicament en la societat.

—Si hi ha d’haver un relleu, d’où han de provenir els nous líders?

—Al partit hi ha gent jove qualificada per a dur endavant ERC amb fórmules noves, i amb una atenció molt particular a l’estructura municipal d’Esquerra. ERC té gairebé 200 alcaldes, 2 presidents de Diputació i molts regidors, entre els quals hi ha gent capacitada per a dirigir. Però ERC abans ha de triar entre la marginalitat i el govern. I punt. No hi ha terme mitjà.

—Joan Puigcercós fou elegit president amb un 37% dels vots. La majoria dels seus contrincants ja no hi són: o se n’han anat o han estat apartats. Es pot produir un canvi de rumb notable, si el relleu és entre aquest 37%?

—Ignoro, per exemple, quin és el nombre de militats d’ERC. Quan jo era president, vam passar dels 10.000. Però entre els que hi hagi segur que hi ha gent molt preparada.

—Josep Huguet ha proposat de suprimir el sistema assembleari. Si això reïx, tant és si n’hi ha 3.000 o 10.000.

—Els problemes que té ERC són de projecte polític, no d’assemblearisme. ERC només tornarà a tenir un paper rellevant si és percebut com un partit seriós i útil. La resta és música celestial. I jo cap a ERC només puc tenir-hi paraules d’agraïment, m’ho ha donat tot. Si a mi l’any 1973, quan era a la presó, m’haguessin dit que seria conseller en cap i després vice-president del govern, no m’ho hauria pas cregut. Per tant, només puc estar agraït a ERC per allò que m’ha donat políticament, i jo he intentat donar el millor. Però passa que aquesta etapa s’ha acabat.

—Quina relació voleu tenir amb ERC a partir d’ara? El secretari general, Joan Ridao, us ha ofert de ser el Johan Cruyff del partit...

—El perill de ser en Cruyff és que et posen una medalla i després te la

retiren. I jo no en vull, de medalles. Jo vull fer política, i cal decidir si ERC vol fer política o no. Si ERC vol fer política i en fa en una línia determinada, jo seré al seu costat. I, si no, com deia Churchill, de vegades s’ha de canviar de partit per a defensar les mateixes idees. Ara bé, és més còmode no canviar de partit.

—Quan dieu “canviar de partit” voleu dir crear-ne un de nou?

—No necessàriament. En política ja s’ha inventat tot, i no es poden treure al mercat més productes per a dividir. Jo, secessionista, només ho sóc amb Espanya.

—Què vol dir que ERC ha de fer política?

—S’ha d’articular un centre-esquerra catalanista, on ERC sigui el referent independentista, perquè tot allò que sigui extremista sempre tindrà deu diputats, però no més.

—Quan tindreu prou elements per a decidir si ERC és el vostre lloc per a fer política, o si heu de buscar alternatives?

—Hi ha moltes maneres de fer política que no passen pels partits, però en tot cas no depèn de mi, sinó del partit. El 18 de desembre, per exemple, no tindria sentit que jo em presentés al consell nacional, perquè pot donar peu a interpretacions. Dependrà de què vulgui fer ERC i de si considera que puc aportar-hi res de positiu. Si la direcció continua pensant que faig més nosa que servei, doncs no hi tinc lloc.

—Com es pot fer política al marge d’un partit?

—Des de l’esquerra hauríem de pensar com es pot articular un ampli moviment que vagi més enllà en el sistema democràtic, amb més consultes i referèndums sobre temes diversos, on es pugui posar fi a l’esquerra antifranquista i els seus tics per a ser finalment d’esquerres. Cal tenir clara una premissa: cap dels partits d’esquerra, pel seu compte, no guanyarà mai el centre-dreta, mai, sobretot si a l’esquerra hi ha dos partits que legítimament es dediquen a conrear uns espais minoritaris i amb certes incomoditats amb la cultura de govern, i quan el tercer partit té una supeditació clara fora del país.

*Gemma Aguilera
Salvador Cot*